

חומת הפרדה ומשטר ההיתרים ב"מרחב התפר" – ציר זמן

ישראל בונה חומת הפרדה. החומה חודרת עמוק אל תוך השטח הכבוש ובכך מפירה ישראל את עקרונות המשפט הבינלאומי ופועלת בניגוד לסמכותה כנאמן זמני. קרקע פלסטינית נכלאת במתחם – המבודד מצדו האחד ממדינת ישראל ומצדו האחר מהשטחים הכבושים – שזכה לכינוי "מרחב התפר". מאז הקימה ישראל את החומה, מקיים הצבא באיזור זה משטר היתרים דרקוני הדורש, בין השאר, כי כל פלסטיני המתגורר ב"מרחב התפר" או מעוניין להיכנס אליו יצטייד מראש בהיתר לשם כך. משטר ההיתרים משול למשטר אפרטהייד, שכן הוא תקף רק לפלסטינים בעוד ישראלים ותיירים אינם נדרשים להיתר כלשהו על מנת להיכנס ל"מרחב התפר" ולשהות בו.

חומת הפרדה פוגעת בזכויות יסוד רבות של הפלסטינים תושבי הגדה, בלא מקור הסמכה לכך ושלא כדין. זכות הקניין שלהם נפגעת מעצם תפיסת הקרקע ומניעת הגישה לאדמותיהם. כן נפגעות זכויותיהם לחופש התנועה ולחופש העיסוק. החומה פוגעת בהזדמנויות החינוך של ילדי הכפרים, ומשבשת את חיי המשפחה והקהילה. חופש הדת נפגע בשל מניעת גישה למקומות קדושים. ערכי טבע ונוף נפגעים. החומה מהווה, הלכה למעשה, כלי לענישה קולקטיבית, האסורה על פי המשפט הבינלאומי.

ישראל, בהקימה חומה על קרקעות השטחים הכבושים והחלת משטר היתרים התקף לפלסטינים בלבד, חוטאת לחובה המוטלת עליה מכוח המשפט הבינלאומי, לאפשר לתושבי השטחים חיים נורמאליים ונאותים.

במהלך שנות ה-90' מגבשת ישראל מספר תכניות ליצירת מכשול פיזי, שיחצוץ בין הגדה המערבית לשטחי ישראל	שנות ה-90'
מטרת המכשול להגביר את השליטה והפיקוח על מעבר פלסטינים לתחומי מדינת ישראל. התכניות לא יוצאות אל הפועל.	
ועדת השרים לביטחון לאומי, בראשות ראש הממשלה אריאל שרון, מאשרת את תכנית "מרחב התפר"	18.7.2001
"מרחב התפר" מוגדר במפה כשטח הנמצא משני צידי הקו הירוק. התכנית מיועדת למנוע הסתננות לישראל של פלסטינים מהגדה המערבית (כולל עוטף ירושלים), ולהנהיג "משטר" שיאפשר פעילות אפקטיבית "למניעה, לסיכול וליירוט" של הסתננות ולמניעת שהייה בלתי חוקית.	

ישראל מחליטה להתחיל באופן מיידי בהקמתה של החומה: הקבינט מבהיר "כי אין בתכנית זאת והעשייה מכוחה כדי לסמן גבולות מדיניים" הקבינט הביטחוני של ישראל מחליט "במגמה לשפר ולחזק את ההיערכות והיכולות המבצעיות במסגרת ההתמודדות עם הטרור, וכדי לסכל, לשבש ולמנוע חדירת פעילות חבלנית מתחומי יהודה ושומרון לישראל", כי הצבא והמשטרה ימנעו מעבר של פלסטינים מהגדה המערבית לתחומי מדינת ישראל וירושלים – למעט מקרים הומניטאריים ולמעט חריגים.	14.4.2002
מוגשות העתירות הראשונות נגד הגדר העותרים – תושבי כפרים שהצבא הוציא צווי תפיסה לאדמותיהם לצורך הקמת מכשול ההפרדה – טוענים כי התפיסה מנוגדת להחלטת ממשלת ישראל, נעשתה ללא הודעה מוקדמת לבעלי הקרקע וללא ההיתרים הנדרשים. הפקעת הקרקעות מנוגדת לדין החל באיזור ולכללי המשפט הבינלאומי ומהווה ניסיון לספח שטחים ולקבוע גבולות קבע שלא במשא ומתן.	20.4.2002
הצבא מוציא צו לתפיסת מקרקעין, ומפקיע עשרות דונמים של אדמה חקלאית מכפרים פלסטיניים באיזור רמאללה: "לצרכים צבאיים ולנוכח הנסיבות הביטחוניות המיוחדות" צווים רבים דומים הוצאו בחודשים העוקבים והפקיעו אלפי דונמים השייכים לפלסטינים לאורך כל התוואי המיועד לחומה.	24.4.2002
בג"ץ דוחה את שתי העתירות הראשונות נגד הגדר השופטים מקבלים את עמדת המדינה, הטוענת כי תוואי הגדר נקבע על פי הצורך בשליטה טופוגראפית, מרחב ביטחון וצמצום הפגיעה בשטחים מעובדים – ללא כל טעם פוליטי. בית המשפט קובע כי "לא נפל בהחלטת המשיבים [ישראל] פגם המצדיק התערבותנו".	9.5.2002
משרד הביטחון מקים את "מינהלת מרחב התפר", הנושאת באחריות להקמת החומה	15.5.2002
ראש הממשלה אריאל שרון: החומה "אינה מבטאת גבול מדיני או אחר. היא אמצעי בלבד" בפני הממשלה מוצגת תפישת הביטחון של "מרחב התפר", של עוטף ירושלים ושל איזור הביטחון המזרחי. ישראל מאשרת "הקמת גדרות ביטחון ומכשולים למטרת צמצום חדירת טרוריסטים מאיו"ש לפיגועים לתוככי ישראל".	24.6.2002
דו"ח של מבקר המדינה מצביע על מחדלים בביצוע תכנית "מרחב התפר" הדו"ח מתמקד בהיבטי התוכנית הקשורים לשמירה על ביטחון אזרחי ישראל ולפעילות כוחות הביטחון הישראליים. מבקר המדינה מתעלם לחלוטין מהפגיעה הקשה שנגרמת – כתוצאה מהחומה – לזכויות אדם של פלסטינים בשטחים הכבושים.	31.7.2002

בצלם: הקמת חומת הפרדה תפגע בזכויות האדם של למעלה מ-210,000 פלסטינים בגדה המערבית דו"ח בצלם קובע כי חומת הפרדה – שישראל מתכננת לבנות בתוך שטח הגדה המערבית – תהפוך עשרות יישובים פלסטיניים למובלעות, שיהיו כלואות בין החומה לבין הקו הירוק, ותפריד עשרות כפרים אחרים מאדמותיהם החקלאיות, שייוותו ממערב לחומה. בצלם טוען, כי תוואי החומה נקבע תוך התעלמות כמעט מוחלטת מזכויות אדם ותוך הסתמכות על שיקולים זרים, בהם הרצון לכלול כמה שיותר התנחלויות ממערב לחומה, במטרה לקדם את סיפוחן לישראל.	1.4.2003
דו"ח של אונר"א (UNRWA) על הפגיעה בזכויות האדם בשטחים כתוצאה מחומת הפרדה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלסטינים במזרח התיכון קובעת, כי חומת הפרדה פוגעת בזכויות הפלסטינים בתחומי הקרקעות, הפרנסה, המים, הבריאות והחינוך.	1.7.2003
הוועדה לזכויות אדם של האו"ם: על ישראל לחדול מבניית חומת הפרדה בתוך השטחים הכבושים האו"ם קובע כי "מרחב התפר" והחומה פוגעים בכל תחומי החיים של הפלסטינים, ובמיוחד בזכותם לחופש תנועה ונגישות לשירותי בריאות ומים.	21.8.2003
ישראל מחליטה על המשך בנייתה של חומת הפרדה הממשלה קובעת כי "ייעשה כל מאמץ לצמצם, ככל הניתן, הפרעות העלולות להיגרם לאזרחות החיים של הפלסטינים בעקבות הקמת המכשול".	1.10.2003
הצבא מוציא צו המכריז על "מרחב התפר" כשטח סגור: מעתה, הכניסה ל"מרחב התפר" והשהייה בו מותרת רק לאזרחי ישראל ולתושביה וכן לכל יהודי "משטר ההיתרים" – פלסטינים המתגוררים במובלעות שנוצרו בשטח הסגור, חייבים לקבל "היתר תושב קבוע" כדי להמשיך ולשהות בביתם; פלסטינים המעוניינים להיכנס ל"מרחב התפר" – לבקר את משפחתם, לעבד את אדמתם ולכל צורך אחר – נדרשים לקבל מהצבא היתר מיוחד לשם כך.	2.10.2003
מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית מוציא היתר כניסה כללי ל"מרחב התפר" ולשהייה בו ההיתר כולל שלושה "סוגי בני אדם" [כך במקור] – תיירים, פלסטינים בעלי היתר תעסוקה בהתנחלויות ופלסטינים בעלי אישור כניסה לישראל.	2.10.2003

המוקד להגנת הפרט לבג"ץ: להורות לישראל שלא לבנות את חומת הפרדה ממזרח לקו הירוק ולבטל את משטר ההיתרים	6.11.2003
המוקד טוען כי בניית החומה בתוך השטח הכבוש מפירה את עקרונות המשפט הבינלאומי. בעתירה יוצא המוקד נגד ההכרזה על "מרחב התפר" כשטח צבאי סגור, וטוען כי משטר ההיתרים יוצר משטר אפרטהייד ומפלה את הפלסטינים, תושבי הגדה המערבית, אפליה גסה, בלתי אנושית, בלתי מוסרית ובלתי חוקית. העתירה מבוססת על הוראות המשפט הבינלאומי הנוגעות לתפיסה לחמתית, ובהן אמנת ג'נבה הרביעית, אמנת האג ואמנת רומא.	
דו"ח מזכ"ל האו"ם בעניין חומת הפרדה: החומה מנוגדת לחוק הבינלאומי ועל ישראל לחדול מבנייתה ולפרק את כל החלקים שכבר נבנו בשטחים הכבושים	24.11.2003
האגודה לזכויות האזרח בישראל לבג"ץ: להורות לצבא לפתוח את המעברים במכשול הפרדה 24 שעות ביממה	28.12.2003
האגודה טוענת כי פתיחה מוגבלת בזמן של השערים פוגעת בזכויות היסוד של עשרות אלפי פלסטינים והופכת את חייהם לבלתי נסבלים.	
המוקד להגנת הפרט ועותרים אחרים מגישים לבג"ץ כ-150 עתירות פרטניות כנגד החומה	2004 ואילך
העותרים מבקשים מבית המשפט להורות לישראל לפרק חלקים של החומה, הפוגעת בזכויות התושבים וגוזלת מאות דונמים של אדמות חקלאיות פלסטיניות, במטרה להרחיב את שטחי ההתנחלויות וללא כל צורך ביטחוני.	
האגודה לזכויות האזרח בישראל לבג"ץ: להורות לצבא לבטל את משטר ההיתרים והצווים שמפעיל הצבא ב"מרחב התפר"	21.1.2004
האגודה טוענת כי הפיכת האיזור לשטח צבאי סגור פוגעת בזכויות היסוד של הפלסטינים, במיוחד בזכות לחופש התנועה, בזכות לקיום בכבוד ובזכות לחיי משפחה.	
עשרה ימים בלבד לפני שבית הדין הבינלאומי לצדק בהאג פוסק בעניין החומה: בג"ץ פוסל את תוואי החומה באיזור בית סוריק ("עוטף ירושלים")	30.6.2004
בג"ץ קובע כי על פי מבחן המידתיות – המתבסס על המשפט הבינלאומי ההומניטארי ועל המשפט המינהלי הישראלי – הנזק לפלסטינים באיזור בית סוריק עולה על התועלת הביטחונית שבהקמת החומה. עם זאת קובע בג"ץ, בניגוד לעמדת העותרים, שהטעם לעצם הקמת החומה הוא ביטחוני ולא מדיני. לאור פסק הדין, ניתנים צווי ביניים במספר עתירות, המונעים את המשך עבודות הבנייה בקטעים נוספים של החומה. במקרים רבים מתקבלות העתירות, ובית המשפט קובע כי התוואי שקבעה ישראל פוגע באופן לא מידתי בזכויותיהם של התושבים הפלסטינים. ישראל נאלצת לפרק את החומה ולקבוע תוואי שפגיעתו בחיי התושבים פחותה.	

בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג: בניית החומה בשטחים הפלסטיניים הכבושים ומשטר ההיתרים מנוגדים לחוק הבינלאומי בית הדין קובע כי על ישראל לפרק את החומה ולפצות את הפלסטינים שנפגעו מבנייתה, וכי על העצרת הכללית של האו"ם ומועצת הביטחון לשקול צעדים שיביאו לסיום מצב בלתי חוקי זה.	9.7.2004
ישראל מחליטה על המשך בניית חומת ההפרדה בתוואי מתוקן הממשלה קובעת כי החומה תיבנה "תוך הקפדה על צמצום, ככל הניתן, של השפעתו על אורח החיים של הפלסטינים בהתאם לאמות המידה שהותוו בפסיקת בג"ץ". גם לאחר השינוי, 85% מהתוואי המתוקן של החומה עובר בתוך שטח הגדה המערבית ולא בצמוד לקו הירוק.	20.2.2005
ישראל מודה לראשונה: תוואי החומה נועד להרחיב את שטח ההתנחלויות במסגרת עתירת המוקד להגנת הפרט נגד תוואי חומת ההפרדה באזור הכפרים עזון ונבי אליאס, מודה המדינה כי תוואי החומה נקבע בהתאם לתכנית להרחבת ההתנחלות צופין – תכנית שכלל לא אושרה. הודעה זו של המדינה מנוגדת לעמדתה בעתירה קודמת שעסקה באותו איזור, בה טענה ישראל כי תוואי החומה נקבע משיקולים ביטחוניים-מבצעיים בלבד (על בסיס עמדה זו נדחתה העתירה הקודמת). בפסק הדין מקבלים השופטים את עתירת המוקד, מורים על פירוק קטע מהחומה ומותחים ביקורת חריפה על התנהלות המדינה: "בעתירה שלפנינו התגלתה תופעה חמורה. לא הוצגה בפני בית המשפט העליון בעתירה הראשונה התמונה בשלמותה... העתירה שלפנינו מצביעה על אירוע שאין להשלים עימו, לפיו המידע שסופק לבית המשפט לא שיקף את מלוא השיקולים שעמדו לנגד עיניהם של מקבלי החלטות". בית המשפט מטיל על המדינה תשלום הוצאות העותרים בסך 50,000 ש"ח.	30.6.2005
בג"ץ מקבל את עתירת האגודה לזכויות האזרח נגד חוקיות תוואי חומת ההפרדה באיזור קלקיליה (מובלעת אלפי מנשה) בית המשפט קובע כי התוואי פוגע באופן לא מידתי בזכויותיהם של התושבים הפלסטינים בכפרים שנכלאו בתוך המובלעת ונותקו משטחי הגדה המערבית, וכי על ישראל לפרק את החומה באיזור ולקבוע תוואי שפגיעתו בחיי התושבים פחותה. יחד עם זאת פוסק בג"ץ כי על פי המשפט הבינלאומי, המפקד הצבאי מוסמך להקים את החומה בתוך השטח הכבוש גם לשם הגנה על המתנחלים. בפסק הדין טוען הנשיא ברק כי התשתית הנורמטיבית הבסיסית שעליה ביססו בג"ץ ובית הדין הבינלאומי לצדק בהאג את החלטותיהם – משותפת, והשוני במסקנות נובע מהרקע העובדתי השונה שהוצג בפני בתי המשפט.	15.9.2005

המוקד להגנת הפרט בעתירה מתוקנת לבג"ץ: משטר ההיתרים שמנהיגה ישראל ב"מרחב התפר" הוא משטר אפרטהייד משפטי המוקד מתקן את העתירה בעקבות פסיקת בג"ץ מספטמבר 2005, הקובעת כי המפקד הצבאי מוסמך להקים את החומה בתוך השטח הכבוש גם לשם הגנה על המתנחלים. המוקד טוען כי מדובר במשטר של אפרטהייד משפטי, אשר יוצר ב"מרחב התפר" תושבים משני סוגים: ישראלים ותיירים – החופשיים לנוע בו; ופלסטינים, בני המקום, שלגביהם השטח סגור והם תלויים בהיתרים שונים כדי להיכנס למרחב, לעבוד בו, ללון בו ולצאת ממנו. משטר זה מפר את עקרונות המשפט הבינלאומי ההומניטארי והמשפט הבינלאומי של זכויות האדם וניתן לראות ביישומו משום פשע מלחמה.	6.4.2006
בג"ץ פוסל את תוואי החומה ממערב לבילעין. הנשיאה בייניש: "אין להסביר תוואי זה אלא ברצון לכלול את החלק המזרחי של 'מתתיהו מזרח' ממערב לגדר" נשיאת בית המשפט העליון מוסיפה כי "התוואי הקיים של הגדר מעורר תהיות גם מבחינת היתרון הביטחוני שהוא מעניק. אין חולק כי התוואי עובר ברובו בשטח נחות מבחינה טופוגרפית[...]". הוא מסכן את הכוחות המסיירים לאורך התוואי".	4.9.2007
הצבא מפרסם את קבוצת הפקודות הנוגעות ל"מרחב התפר", המעגנת ומפרטת את הכללים הנוגעים לכניסה לשטח זה, שהייה ומגורים בו קבוצת הפקודות (קפ"ק) מפורסמת במסגרת עתירת המוקד להגנת הפרט נגד משטר ההיתרים. בין השאר מפרט המסמך את הקריטריונים לקבלת תעודות והיתרים שונים ב"מרחב התפר". ראוי להזכיר שוב כי "מרחב התפר" הוא שטח של הגדה המערבית, שישראל הקיפה בחומה, וכל פלסטיני המתגורר ב"מרחב התפר", או מעוניין להיכנס אליו, נאלץ לעבור את המחסומים הבירוקרטיים ו"הטרטורים" שמציבה ישראל, על מנת לקבל היתר לשם כך.	2009
בית המשפט מבקר באופן חריף את התנהלות המדינה, שעשתה דין לעצמה ולא פירקה את החומה, כפי שקבע בג"ץ בעתירת המוקד להגנת הפרט העבודות לפירוק החומה באזור הכפרים עזון ונבי אליאס החלו שלוש שנים לאחר מתן פסק הדין, ורק לאחר שהמוקד הגיש בקשה לצו לפי פקודת ביזיון בית המשפט. השופטים קובעים כי "אין להשלים עם התנהלות מעין זו. פסקי דינו של בית משפט זה אינם בגדר המלצות וחובה על המדינה לכבדם ולקיימם במהירות וביעילות". בית המשפט מחייב את המדינה בתשלום הוצאות העותרים בסך 20,000 ש"ח.	5.10.2009
המוקד להגנת הפרט עותר לבג"ץ בנושא כניסת פלסטינים ל"מרחב התפר" לצורך עיבוד אדמותיהם אלפי חקלאים פלסטינים מצאו עצמם, לאחר הקמת החומה, כשביתם בצדה האחד ואדמתם החקלאית בצדה האחר. בקשות של רבים מהם להיתר כניסה ל"מרחב התפר" – על מנת שיוכלו לעבד את אדמתם – סורבו או לא נענו כלל. המוקד טוען כי ישראל פוגעת באופן בלתי סביר ובלתי מידתי בזכויות החקלאים לחופש תנועה, לחופש קניין ולחופש העיסוק.	מרץ 2010 ואילך

בעקבות עתירת המוקד להגנת הפרט מפסיק הצבא את נוהגו, לעכב בשיטתיות צעיר פלסטיני בעוברו את החומה המפרידה בין ביתו ליתר חלקי הגדה המערבית העותר מעוכב במחסום זמן ממושך כמעט מידי יום. העתירה מדגישה את הפגיעה בחופש התנועה ובפרנסתו של העותר. המוקד טוען כי מצב בו הצבא מעכב אדם המבקש לעבור מחלק אחד של השטח הכבוש למשנהו, אינו חוקי.	5.9.2010
הצבא מפרסם את הגירסא השנייה של הקפ"ק הקפ"ק החדש אינו מכיל שינויים מהותיים בפקודות הצבא ב"מרחב התפר".	ספטמבר 2010
בעקבות עתירת המוקד לבג"ץ, מנפיק הצבא לבעלה של פלסטינית המתגוררת בתחומי "מרחב התפר" היתר "תושב חדש" במרחב המוקד טוען כי מניעת המגורים המשותפים מבני הזוג, פוגעת פגיעה אנושה בזכות היסוד שלהם לחיי משפחה ובזכות העותר לחופש תנועה. המוקד מציין כי הוא מתנגד מכל וכל למשטר ההיתרים, ולו היה הצבא פועל על פי פקודותיו שלו, ההיתר היה מונפק לפני זמן רב והפגיעה הקשה בזכויות בני הזוג הייתה נמנעת.	6.10.2010
בג"ץ מכשיר את "משטר ההיתרים": דוחה את העתירות העקרוניות וקובע כי סגירת "מרחב התפר" והחלת משטר ההיתרים בו עומדת במבחני החוקיות העתירות נדחות, וזאת על אף שבית המשפט קובע כי "החלת משטר ההיתרים, תוך חיוב בקבלת היתר לצורך כניסה ויציאה למרחב, מהווה מגבלה ברורה על חופש התנועה של תושבי האזור במרחב זה, ומגבילה את נגישותם של התושבים – לבתיהם, לאדמותיהם ועסקיהם המצויים במרחב התפר". המוקד להגנת הפרט והאגודה לזכויות האזרח, שהגישו את העתירות, מותחות ביקורת על ההחלטה: בית המשפט נמנע מלהתמודד עם הטיעונים המשפטיים שהועלו בדבר האפליה המובנית. בג"ץ נותן הכשר לאפליה שיטתית וממוסדת, שמטרתה אינה הגברת הביטחון כי אם נישול פלסטינים מאדמותיהם.	5.4.2011
בעקבות המלצות בג"ץ בעתירות העקרוניות, מפרסם הצבא את הגירסא השלישית של הקפ"ק השינויים העיקריים נוגעים לקביעת לוחות זמנים בהליך הגשת הבקשה להיתר כניסה ל"מרחב התפר" ובהליך הגשת ערר. בפועל, לוחות הזמנים נשארו במידה רבה כפי שהיו לפני פרסום הגירסא החדשה, לפחות בכל הנוגע למתן היתרים לפלסטינים שאינם "תושבי קבע במרחב התפר" אלא מבקשים לעבור את החומה כחלק משגרת חייהם.	נובמבר 2011
דו"ח האו"ם קובע, בין השאר, כי יבולם של עצי הזית בשטחי "מרחב התפר" קטן בכ-60% מהיבול שמעברה האחר של החומה, בחלקות הנגישות לחקלאים כל עונות השנה	דצמבר 2011

במסגרת עתירת המוקד להגנת הפרט מתחייבת ישראל – התחייבות שקיבלה תוקף של פסק דין – כי הצבא יפרסם גירסא חדשה לקפ"ק "מרחב התפר" עד ליום 1.9.2012; שנה לאחר ההתחייבות בפני בית המשפט טרם ראה הקפ"ק החדש אור הקפ"ק החדש אמור להסדיר, בין השאר, את הפקודות והנהלים הנוגעים לתושבים השוכרים חלקות חקלאיות ב"מרחב התפר".	10.7.2012
המוקד להגנת הפרט מפרסם את "דו"ח משטר ההיתרים": הצמצום במתן ההיתרים והנטל הביורוקרטי הכבד שכופה הצבא, פוגעים אנושות בזכויותיהם של הפלסטינים ב"מרחב התפר"; לא ניתן להצדיק את משטר ההיתרים ב"שיקולי ביטחון", והפגיעה בזכויות היא תוצאה בלתי נמנעת של משטר זה הדו"ח מוכיח כי תוצאות מדיניותה של ישראל ברורות ומיידיות: הפרדה פיסית של הפלסטינים המתגוררים ב"מרחב התפר" ובידודם הכלכלי, המשפחתי, החברתי והתרבותי משאר תושבי הגדה המערבית; ושינוי דפוסי החקלאות באזור, לרבות ירידה חדה בהיקף הקרקעות החקלאיות המעובדות ב"מרחב התפר", ירידה הפוגעת אנושות בכ-150 קהילות וכפרים המצויים ממזרח לחומת ההפרדה אך קרקעותיהם נכלאו ממערב לה.	מרץ 2013
המוקד להגנת הפרט מגיש את העתירה ה-100 בסדרת עתירות לבג"ץ בשם חקלאים שחומת הפרדה חוצצת בין בתיהם לבין אדמותיהם; בכ-90% מהעתירות שההליך המשפטי בהן הסתיים קיבלו העותרים היתרים	2.4.2013
בעקבות עשרות עתירות פרטניות נגד תוואי החומה, פורקו חלקים ממנה ונבנו מחדש, קרוב יותר לקו הירוק. עם זאת ממשיכה חומת הפרדה – שבנויה ברובה בתוך שטחי הגדה המערבית על שטחים שהופקעו מפלסטינים – לפגוע בזכויות היסוד של תושבי הגדה. ישראל ממשיכה לקיים בשטחי "מרחב התפר" משטר היתרים דרקוני, וחוטאת לחובה המוטלת עליה מכוח המשפט הבינלאומי, לאפשר לתושבי השטחים חיים נורמאליים ונאותים.	נכון להיום